T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/193
KARAR NO : 1982/172

ÖZET : Sıkıyönetim ilân edilen yerde,sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olmayarak işlenen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanıklar : İsa Altuntaş ve arkadaşları (27 sanık)
O L A Y : Adana-Mersin-K.Maraş-G.Antep-Adıyaman-Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 23.1.1981 günlü iddianamesinin özeti:

1-7.11.1980 günü,Mersin Limanı içinde transit olarak sevkini bekleyen ithal mal PVC plâstik hammaddelerinden 25'er kiloluk 10 torbayı sanık Gümrük Memuru ve Gümrük bekçilerinin de yardımı ile diğer bir kısım sanıkların,kaçak olarak Gümrükten çıkartarak sanıklardan Cengiz Eşmen'e sattıkları ve bu suretle bir teşekkül halinde kaçakçılık suçu işledikleri ileri sürülerek sanıklardan İsa Altuntaş,Cengiz Eşmen,Suphi Bozkurt'un 1918 sayılı Kanunun 27/1.,3.,58.maddelerine ve sanıklar İlhan Üzkaya,Fevzi Şahin,M.Kemal Yavuz,Kemalettin Asal ve Osman Aslan'ın 1918 sayılı Kanunun 27/1-3-son.,58.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

2-19.11.1980 günü aynı Gümrükten aynı şekilde iki kamyon PVC çıkarttıkları nedeniyle sanıklar Sabri Algün,İlhan Özkaya,Mustafa Ateş,Keramettin Asal,Abdurrezzak Öztürk, Fevzi Şahin,Suphi Bozkurt,İsa Altuntaş,İsmet Özdemir,Soner Aktaş ve İzzet Yıldız'ın teşekkül halinde kaçakçılık suçu işledikleri ileri sürülerek yukarıda yazılı maddelerle,

3-27.8.1980 günü,aynı şekilde gümrükten 85 torba PVC çıkarıp Cengiz Eşmen'e satan sanıklar İsmet Özdemir,Soner Aktaş,Suphi Bozkurt ve İsa Altuntaş'ın 1918 sayılı Yasanın 27/1-3.,33/son.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.ve sanık Cengiz Eşmen'in 1918 sayılı Yasanın 25/3-son.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

4-1980 yılı Kurban Bayramından üç ay önce (Haziran 1980) tarihinde 160 torba PVC yi kaçak olarak gümrükten kamyonla çıkartan sanıklar İsmet Bozkurt,İsa Altuntaş,Fevzi Şahin,Nebi Gök,Mustafa Altuntaş,İzzet Yıldız'ın 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3.,33/son.,ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

5-29.11.1980 gününden 3-4 ay evvel (Eylül 1980) 9100 kilo PVC hammaddesinin Gümrükten çıkartıp satan İsa Altuntaş,Suphi Bozkurt,Soner Aktaş,Mustafa Altuntaşın 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3.,33/son.,25/3.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

6-1980 yılı Kurban Bayramından 20 gün önce (Agustos 1980) kamyonla gümrükten kaçak çocuk maması çıkartıp satan sanıklar Suphi Bozkurt,İsa Altuntaş,İsmet Özdemir,İzzet Yıldız,Nebi Gök,Mevlüt Beller,Mustafa Yıldız ve Fevzi Şahin'in 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3.,33/son.,ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.ve bu kaçak mamaları satın alan sanık Cengiz Eşmenin 1918 sayılı Yasa'nın 25/3-son.,33/son.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

7-4.9.1980 günü,Gümrükten kamyonla kaçak PVC çıkartan sanıklar İsmet Özdemir,Fevzi Şahin,Keramettin Asal,Suphi Bozkurt,İsa Altuntaş ve İlhan Özkaya'nın 1918 sayılı Yasanın 27/1-3.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.satın alan Cengiz Eşmen'in 1918 sayılı Kanunun 25/3-son.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

.../...

8-Tesbit edilemeyen bir günde sanıklar Suphi Bozkurt,İsa Altuntaş,Soner Aktaş, ve Fevzi Şahin'in kamyonlarla PVC hammaddesi kaçakcılığı yapmaları nedeniyle 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.ve bu malı satın alan Cengiz Eşmen'in 1918 sayılı Yasa'nın 25/3.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

9-9.7.1980 günü ve 22.9.1980 günü 2700 kilo,15.11.1980 günü 2300 kilo kaçak PVC maddesini sanıklardan Salih Zeki Kısıklı'nın Cengiz Eşmen'den satın alması nedeniyle 191 sayılı Yasa'nın 25/3-son.,33/son ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

10-Sanıklardan Halil Palancı'nın 9.7.1980 günü 3 ton ve 22.9.1980 günü 4 ton PVC maddesini Cengiz Eşmen'den alarak Adana'da Salih Zekiye kamyonla nakletmesi nedeniyle 1918 sayılı Yasa'nın 25/3-son.,33/son ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

11-Sanık Mustafa Özcan'ın 16.11.1980 günü 2300 kilo PVC'yi Cengiz Eşmen'den alıp kamyonla Salih Zeki'ye nakletmesi nedeniyle aynı maddelerle,

12-Sanık Mustafa Arıcı'nın 13.11.1980 günü 94 torba PVC'yi Cengiz'den satın alıp nakletmesi nedeniyle aynı maddelerle,

13-Sanık Varol Güven'in sanık Salih Zeki'den 16.11.1980 günü 2300 kilo PVC satın alıp nakletmesi nedeniyle aynı maddelerle,

14-Ömer Gürses'in Mustafa Altuntaş'tan 2400 ve 6700 kilo PVC alması nedeniyle aynı maddelerle,

15-12.9.1980 gününden iki ay kadar önce,sanıkların Gümrükten kaçak olarak çocuk maması çıkartıp İstanbul'da 1.656.000 liraya sattıkları ileri sürülerek İsa Altuntaş'Suphi Bozkurt,Nebi Gök,Mehmet Erinmez,Fevzi Şahin ve Reşit Akbaş'ın 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3.,33/son.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.me ayrıca Nebi Gök ile MehmetErinmez'in 1918 sayılı Yasa'nın 27/son maddeleri ile,

16-12.9.1980 gecesi sanıkların kamyonla kaçak çocuk maması yükleyip Gümrükten çıkartarak 600.000 liraya satmaları nedeniyle Suphi Bozkurt,İsa Altuntaş,Fevzi Şahin ve Soner Aktaş'ın 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3.,33/son.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddesi,

17-Sanıklar İsa Altuntaş,Suphi Bozkurt ve Fevzi Şahin'in limandaki Kontenyerlerden 9 adet elektrik motoru çıkartıp satmaları nedeniyle 1918 sayılı Yasa'nın 27/1-3., 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

18-Sanıklar Fevzi Şahin ve Reşit Akbaş'ın aynı şekilde su motoru çıkartıp satmaları nedeniyle aynı maddelerle,

19-Sanıklardan Suphi Bozkurt'un Gümrük bekçileri Fevzi Şahin ve Nebi Gök'e para vererek limandaki bir kontenyerden 29 adet buzdolabı motoru çıkardığı ve İsa Altuntaş'ın yardım ettiği ileri sürülerek aynı maddelerle,

20-Sanıklar Fevzi Şahin,İsa Altuntaş,Suphi Bozkurt,Cengiz Eşmen'in limandan 4 rulo tel çıkardıkları ileri sürülerek aynı maddelerle,

21-Sanık Kenan Aslan'ın kaçakçılık teşekkülüne intisabı olduğu yolundaki delille mahkemece takdir edilmek üzere 1918 sayılı Yasa'nın 26/2.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17.maddeleri ile,

.../...

ESAS NO: 1982/193

21-Sanık Kenan Aslan'ın kaçakçılık teşekkülüne intisabı olduğu yolundaki deliller mahkemece takdir edilmek üzere 1918 sayılı Yasa'nın 26/2.ve 1402 sayılı Yasa'nın 17. maddeleri ile,

cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

ADANA-K.MARAŞ-G.ANTEP-ADIYAMAN-HATAY-İÇEL İLLERİ SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI 1.NUMARALI ASKERİ MAHKEMESİ: 26.3.1981 gününde,1981/654-330 sayı ile;dosya içeriğine göre, suç (Toplu ticari kaçakçılık,teşekkül oluşturma)olmayıp TCY.nın 492/6-son maddelerine uyan (Umuma mahsus nakliye vasıtalarını işletmekte bulunan idarelerin dairelerinde veya istasyon ve iskele meydanlarından)hırsızlık olduğu ve suç konusu mal ve eşyaların kaynakta kaçak eşya olmayıp,normal yollarda ithali mümkün mallar olduğu suçun 1402 sayılı Yasa'nın kapsamına giren kaçakçılık suçu olmadığı nedenleriyle Mersin Asliye Ceza Mahkemesinin görevli olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar komutan tarafından temyiz edilmiş ve Askeri Yargıtay 2.Dairesi 22.7. 1981 günü kararı onamıştır.

MERSİN 1.ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 19.10.1981 gününde,1981/605-724 sayı ile;gerek çocuk mamaları gerek plastik hammaddeleri liman sahasından gizlice kamyonlar ve otolar ile sahibinden habersiz ve aynı zamanda gümrük işlemi yapılmadan çıkarılmış bulunduğu,eylemin hem hırsızlık hemde yabancı malı gümrük vergisi ödemeden ve gümrük işlemi yapmadan yurda sokmak suretiyle kaçakçılık suçunu teşkil ettiği ve sanıkların kısmen bu işi yapma için teşekkül kurdukları,1918 sayılı Yasa'nın 1.maddesinin 1.fıkrası (Gümrük işlemi yapmadan yabancı malı yurda sokmak fiilini kaçakçılık olarak)kabul etmektedir.Tek eylemle hem hırsızlık hemde kaçakçılık suçu işlenmiştir.1918 sayılı Yasa T.C.Y.dan sonra çıkmıştır.Özel hüküm taşıyan yasa uygulamalıdır.Bu nedenle kaçakçılık suçuna bakmak ağır ceza mahkemesi'nin görevine girdiğinden görevsizlik kararı vermiştir.

MERSİN 2.AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 26.10.1981 gününde,1981/171-175 sayı ile;kesinleşen Askeri Yargı kararına göre sanıkların eylemi hırsızlıktır.Asliye Ceza Mahkemesi görevlidir.Bu nedenle görevsizliğe ve merci tayini için dosyanın Yargıtay'a gönderilmesine karar vermiştir.

Yargıtay 3.Ceza Dairesi,6.11.1981 gününde,dosya içeriğine ve sanıklara atılı suçun niteliğine,iddianamedeki anlatış biçimine,delillerin yüksek mahkemecetakdiri gerekmesine,ve Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki gerekçeye göre Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

MERSİN 2.AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 7.12.1980 gününde,1981/196-202 sayı ile;sanıkların eylemlerinin gerçekten teşekkül halinde toplu kaçakçılık olup bir kısmının münferit ticari kaçakçılık bulunduğu,bu suçların 1402 sayılı Yasa'ya 2354 sayılı Yasa ile eklenen ek-4.maddesi kapsamına girdiği,Askeri Mahkeme ve Askeri Yargıtay'ın suçu hırsızlık olarak kabul ederek görevsizlik kararına vardıkları,komutanlığın ise suçu kaçakçılık olarak kabul ile temyiz ettiği ve davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiğini istediği bu suçun devletin idari güvenliğini sarsarak nitelikte olduğu nedenleriyle Askeri Yargının görevli olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

.../...

Bu karar sanıklardan Salih Zeki Kızıklı tarafından temyiz edilmiş ve Yargıtay 7.Ceza Dairesi 9.2.1982 gününde kararı onamıştır.

Cumhuriyet Başsavcılığı,25.2.1982 günlü yazı ile;Adli Yargı'nın görevli olduğunu düşünce yazısında belirterek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesi'ne göndermiştir.

Böylece,Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi ile Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda,Fethi Özdural,İsmail Oğuz,İsmet Onur,Nevzat Doğan,Y.İsmet Ayer ve Haluk Yardımcı'nın katılmaları ile yaptığı 19.4.1982 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler ve Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazısı okunduktan,toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Durmuş Ganioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Güven Sökmen'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı gibi,sanıklar hakkında kamu davası toplu kaçakçılık suçu isnadı ile açılmıştır.Atılı suçlarda hırsızlık suçunun unsurlarıda bulunmaktadır.Aynı eylem ile iki ayrı yasa hükmünün ihlâl edilmesi veya aynı yasanın iki ayrı hükmünün ihlal edilmesi hallerinde sanığa ağır olan ceza hükmünün uygulanması ceza hukukunun ana ilkelerindendir.Bu nedenle sanıkların suçları subut bulduğu takdirde kaçakçılık suçundan hüküm giymeleri bahse konudur.Birbiri ile kişi ve eylem yönünden bağlantılı olan sanıklara atılı suçlar sıkıyönetim ilânı tarihinden [illegible] evvel ve daha sonra işlenmiştir.Bu suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi için suçun,sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmesi veya 1402 sayılı Yasa'ya 2354 sayılı Yasa ile eklenen ek-4 maddesinde belirlenen biçimde,devletin;siyasi veya mali veya iktisadi veya askeri veya idari güvenliğini bozacak nitelikteki kaçakçılık suçunu oluşturması gerekir.Dosyadaki sanıkların atılı suçları birörgüt adına işledikleri veya elde edilen paranın bir örgüte tahsis edildiği yolunda hiçbir iddia ve bulgu yoktur.Bu nedenle suçun sıkıyönetim ilânı ve faaliyetlerine ilişkin olduğu anlaşılamadığından ve 1402 sayılı Yasa'nın ek-4 maddesindeki devlet güvenliğini bozacak nitelikte kaçakçılık suçu niteliği de olayda görülmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

.../...

ESAS NO: 1982/193

SONUÇ : Adli Yargı'nın görevli bulunduğuna,Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 7.12.1981 günlü,1981/196 Esas ve 1981/202 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 19.4.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Kenan Terzioğlu	Üye Fethi Özdural	Üye İsmail Oğuz
	Üye İsmet Onur	Üye Nevzat Doğan
	Üye Y.İsmet Ayer	Üye Haluk Yardımcı

D/E